רשות הטבע והגנים

חוברת השתלמויות למורי דרך
באתרי רשות הטבע והגנים

2022-2021

מורי דרך יקרים!

לאחר שנה מאתגרת לכולנו אנו שמחים לשוב לראותכם מדריכים קבוצות באתרי רשות הטבע והגנים ולארח אתכם בהשתלמויות ובימי חשיפה.

בחוברת שלפניכם תמצאו תוכנית מגוונת של השתלמויות ברחבי הארץ - מהבניאס בצפון עד שמורת האלמוגים באילת:

- אתרים חדשים שנפתחו לאחרונה: בואו להכיר את מגדל צדק, חאן שער הגיא, תל דור ותל מגידו, שחידש את פניו.
- גילויים וחידושים מרתקים בחפירות ארכיאולוגיות: תוכלו ללמוד עליהם בהשתלמויות במצדה, בבניאס, בנחל המערות ובתל מגידו.
- חוויות ביקור מרתקות וחדשות: שבילים חדשים ופינות חמד לא מוכרות. כל אלה ועוד מחכים לכם בהשתלמויות בנבי סמואל, בתל ערד, בעיינות צוקים ובבית גוברין.
- שמורת האלמוגים באילת: כאן תיחשפו לעולם הטבע והאקולוגיה של מפרץ אילת ותזכו בהדרכה מתחת למים. חוויה מיוחדת במינה.

כל ההשתלמויות מוכרות על ידי משרד התיירות לצורך חידוש רישיון מורה הדרך.

מחכים לכם בשמורות ובגנים!

בברכה,
ד"ר חגי דביר
מנהל תחום המוצר התיירותי
רשות הטבע והגנים

תאריך	יום	שם ההשתלמות	מדריך	התחלה	סיום	מחיר	עמ'
13.9.2021	ב	שומרים על דרך הים - גן לאומי מגדל צדק	זהבה שניאור	8:30	15:00	100	1
30.9.2021	ה	שומרים על דרך הים - גן לאומי מגדל צדק	זהבה שניאור	8:30	15:00	100	1
06.10.2021	ד	נבי סמואל - נעים להכיר	מרדכי לאש	9:00	14:00	100	2
07.10.2021	ה	חם מהשטח - סיור באתר מצדה במהלך עונת החפירות	ד"ר גיא שטיבל	9:00	14:00	100	3
11.10.2021	ב	גילויים וחידושים בשמורת הבניאס: אדם, טבע ופולחן	ד"ר דרור בן יוסף וצוות האתר	9:00	16:00	100	4
20.10.2021	ד	שומרים על דרך הים - גן לאומי מגדל צדק	זהבה שניאור	8:30	15:00	100	1
27.10.2021	ד	תל ערד - פנינה ארכיאולוגית על גבול המדבר	אורית ברוטניק וצוות האתר	9:00	14:30	100	5
28.10.2021	ה	סודות השמורה החבויה - עיינות צוקים	אלדד חזן	8:00	13:00	100	6
02.11.2021	ג	אתרי מלחמת העצמאות - חאן שער הגיא ושביל הערכים באתר הלאומי קסטל	אופיר רשף	7:30	16:00	120	7
14.11.2021	א	תל מגידו - רב הגלוי על הישן	נעמה וולצר	9:00	15:30	120	8
18.11.2021	ה	שמורת נחל המערות - חדשות הפרה היסטוריה ועיקרן תחילה	ד"ר ראובן ישורון	9:00	14:30	100	9
29.11.2021	ב	אתרי מלחמת העצמאות - חאן שער הגיא ושביל הערכים באתר הלאומי קסטל	אופיר רשף	7:30	16:00	120	7
12.12.2021	א	אתרי מלחמת העצמאות - חאן שער הגיא ושביל הערכים באתר הלאומי קסטל	אופיר רשף	7:30	16:00	120	7
17.2.2022	ה	לוקחים אויר בשמורת האלמוגים באילת	ד"ר אסף זבולוני וצוות האתר	9:00	16:00	120	10
21.2.2022	ב	בית גוברין - עיר בני החורין ומראשה	צבי פיש	8:00	17:00	100	11
08.3.2022	ג	בית גוברין - עיר בני החורין ומראשה	צבי פיש	8:00	17:00	100	11
21.3.2022	ב	תל דור - כשהעבר פוגש את ההווה	ד"ר שולי ירקוני	9:00	14:30	100	12

רשות הטבע והגנים

שומרים על דרך הים - גן לאומי מגדל צדק

בהדרכת זהבה שניאור

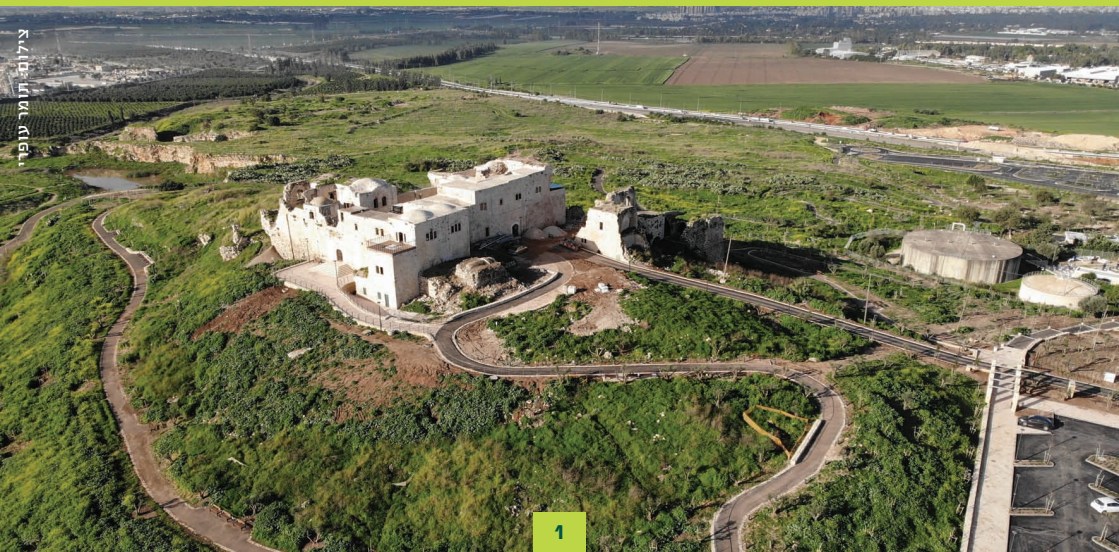
השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום שני 13.9.2021, יום חמישי 30.9.2021 , יום רביעי 20.10.2021

מגדל צדק נפתח לביקור לאחר שנים רבות של פיתוח וטיפוח.
נסייר בגבעות מגדל צדק ונלך בשביל הסובב את המצודה. נצפה בבריכות החורף ונעסוק במורשת ובטבע ובהפיכתו של האתר ממזבלה לאתר תיירות. נשמע את סיפור המקום ואת סודות אחורי הקלעים של פיתוח ושימור האתר.

נפגשים בשעה 8:30 בכניסה לגן לאומי מגדל צדק
סיום משוער בשעה 15:00
מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
*3639 | www.parks.org.il | בן אדם למקום

צילום: יפתח יצחקי

רשות הטבע והגנים

נבי סמואל - נעים להכיר

בהדרכת מרדכי לאש

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום רביעי 6.10.2021

סיור אל פינות חמד חדשות ולא מוכרות בנבי סמואל.
בסיור נבקר בשרידי הרחוב ההלניסטי שנפתח למטיילים זה לא כבר,
נטייל בין שבילי גן המקלט ההולך ומתפתח באתר, ונצעד בשביל
מסומן חדש בין בונקרים עתיקים, תעלות קרב ומעיין נסתר.

נפגשים בשעה 9:00 בכניסה לאתר נבי סמואל
סיום משוער בשעה 14:00
מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
www.parks.org.il | *3639 | בן אדם למקום

צילום: דורון ניסים

רשות הטבע והגנים

חם מהשטח - סיור באתר מצדה בעונת החפירות

בהדרכת ד"ר גיא שטיבל, מנהל משלחת החפירות למצדה

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום חמישי 7.10.2021

הסיור יתקיים בזמן עונת החפירות הקרובה בסתיו 2021.
מלבד עצם האפשרות לצפות מקרוב בחפירות, גם נתוודע למגוון נושאים: תרבות הגנים והיין של המלך הורדוס, חידושים במחקר מערכת המים באתר, הארכאולוגיה של הפליטים מימי המרד הגדול וממצאים חשובים הנוגעים לנרטיב הנוצרי במצדה, השופכים אור חדש על חקר מנזר מרדא.

נפגשים בשעה 9:00 במבואת הכניסה לגן לאומי מצדה
סיום משוער בשעה 14:00
מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
בן אדם למקום | **www.parks.org.il** | ***3639**

צילום: מנו גרינשפן

צילום: מנו גרינשפן

רשות הטבע והגנים

גילויים וחידושים בשמורת הבניאס: אדם, טבע ופולחן

בהדרכת ד"ר דרור בן יוסף, ממונה מורשת מחוז צפון, בליווי צוות האתר

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום שני 11.10.2021

בשמורת הבניאס חוברים יחד טבע, היסטוריה, תאולוגיה, ארכאולוגיה והרבה רוגע וקסם. נפתח את היום במעיינות הבניאס, נצעד אל המקדשים ונשמע על החפירות החדשות באתר ועל חשיפתה של כנסייה ביזנטית בסמוך למערת פאן. נמשיך אל הנחל ואל טחנת הקמח, ארמונות אגריפס והמתחם הצלבני. משם נגיע אל פנינת השמורה – השביל התלוי ומפל הבניאס – וגם נשוחח גם על היבטים של שמירת טבע.

נפגשים בשעה 9:00 ברחבת הכניסה במתחם המעיינות
סיום משוער בשעה 16:00 בחניון מתחם המפל (נדרשת הקפצת רכבים)
מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
www.parks.org.il | *3639 | בן אדם למקום

רשות הטבע והגנים

תל ערד - פנינה ארכאולוגית על גבול המדבר

בהדרכת אורית בורטניק, ממונת שימור ומורשת במחוז דרום, בליווי צוות האתר

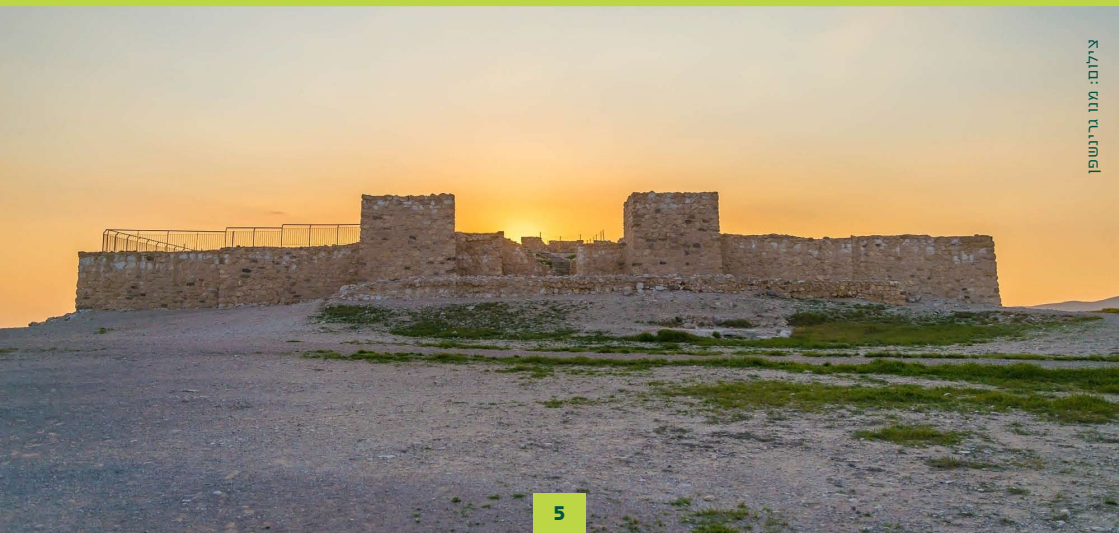
השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום רביעי 27.10.2021

נכיר מקרוב את תושבי העיר הכנענית המתוכננת ונרד למעבה האדמה לתוך מפעל המים החצוב בסלע. נעלה לתל המצודות מתקופת הברזל ונראה את שרידי המקדש היהודאי הייחודי ואת הנוף התרבותי הנשקף ממרומי המצודה. נשמע כיצד מנהלים אתר ארכאולוגי קולט קהל שבו גם חניון לילה מתחדש, ונתוודע לחוויות ולמוצרים החדשים שמציעים האתר והאזור.

נפגשים בשעה 9:00 בכניסה לגן לאומי תל ערד
סיום משוער בשעה 14:30
מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
בן אדם למקום | www.parks.org.il | *3639

צילום: מנו גרינשפן

רשות הטבע והגנים

סודות השמורה החבויה - עיינות צוקים

בהדרכת מנהל שמורת הטבע עיינות צוקים - אלדד חזן

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום חמישי 28.10.2021

נגלה יחד את סודות השמורה החבויה. בסיור נגיע לבריכה הדרומית החדשה, נציץ במיקרו-קניונים ונלמד כיצד מבצעים שמירת טבע פעילה וחדשנית נוכח אתגרי קליטת קהל. נעסוק גם בירידת מפלס ים המלח ובנדידת מעיינות.

בוגרי ההשתלמות יוסמכו להדרכה עצמאית בשמורה החבויה.

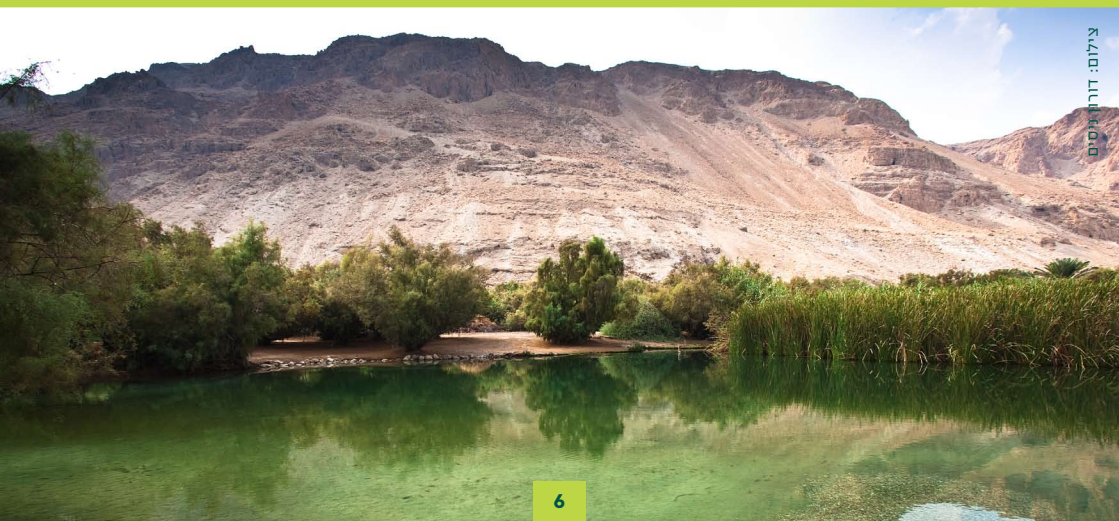
נפגשים בשעה 8:00 בכניסה לשמורת טבע עיינות צוקים

סיום משוער בשעה 13:00

מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:

בן אדם למקום | www.parks.org.il | *3639

צילום: גלעד כהן

רשות הטבע והגנים

אתרי מלחמת העצמאות - חאן שער הגיא ושביל הערכים באתר הלאומי קסטל

בהדרכת אופיר רשף

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום שלישי 2.11.2021, יום שני 29.11.2021, יום ראשון 12.12.2021

נצא יחד מלטרון אל מצפור שער הגיא (גבעת חתולה) באנדרטה להנצחת גדוד שער הגיא. נצפה באזור, תוך מתן דגש על מלחמת העצמאות ונתוודע לסוגיות שמירת טבע בהרי יהודה. נמשיך אל חאן שער הגיא שהפך למרכז המורשת החדש להנצחת מבקיעי הדרך לירושלים ומלווי השיירות. נסייר בו בדגש על דרכי עיבוד והעברת מידע לפני ואחרי המיצג. ניסע לאתר הלאומי הקסטל ונחווה בלמידה התנסותית את ערכי הקרב דרך הרגליים, הידיים והראש.

נפגשים ועולים לאוטובוס בשעה 7:30 בתחנת דלק לטרון
חזרה משוערת ללטרון בשעה 16:30
מחיר: 120 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
www.parks.org.il | *3639 | בן אדם למקום

רשות הטבע והגנים

תל מגידו - רב הגלוי על הישן

בהדרכת נעמה ולצר, דוקטורנטית לארכאולוגיה, מנהלת שטח במשלחת חפירות תל מגידו, אוניברסיטת תל אביב

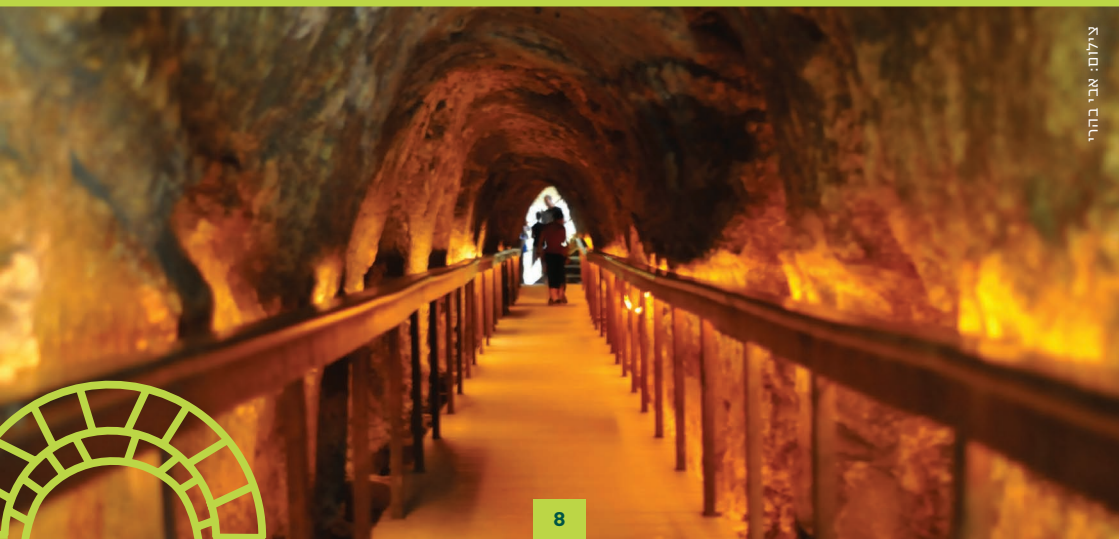
השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום ראשון 14.11.2021

תל מגידו - אתר מורשת עולמי ברשימת אתרי אונסק"ו - הינו אחד האתרים החשובים לחקר המזרח הקדום. בהשתלמות נעסוק במכלול הנושאים הקשורים לחקר התל ולממצאים בו, נסייר בתל בשטחי החפירה ונדון במחקרים ובגילויים החדשים. כמו כן נחשוף לראשונה את מרכז המבקרים החדש שנחנך באתר.

נפגשים בשעה 9:00 במבואת הכניסה לגן לאומי תל מגידו
סיום משוער בשעה 15:30
מחיר: 120 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
www.parks.org.il | *3639 | בן אדם למקום

צילום: יניב רא

רשות הטבע והגנים

שמורת נחל המערות - חדשות הפרה היסטוריה ועיקרן תחילה

בהדרכת ד"ר ראובן ישורון, ראש החוג לארכאולוגיה באוניברסיטת חיפה וחופר האתר

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום חמישי 18.11.2021

שמורת נחל המערות, אתר מורשת עולמית, הוא אתר ותיק ובו מערות שהתגלו בהן ממצאים פרה היסטוריים מרתקים. נתחיל בהרצאה וממנה נצא אל ארבע המערות שבאתר: מערת הטאבון, מערת הגמל, מערת הנחל ומערת הגדי. לסיום נטפס במסלול הגאולוגי לתצפית מרהיבה על חוף הכרמל ונשמע על מגוון המינים שבכרמל ועל חשיבות השמירה עליו.

נפגשים בשעה 9:00 במבואת הכניסה לשמורת טבע נחל המערות

סיום משוער בשעה 14:30

מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:

בן אדם למקום | www.parks.org.il | *3639

רשות הטבע והגנים

לוקחים אוויר בשמורת האלמוגים באילת

בהדרכת ד"ר אסף זבולוני, אקולוג מפרץ אילת, בליווי צוות השמורה

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום חמישי 17.2.2022

ההשתלמות תיוחד להיכרות עם המערכת האקולוגית של מפרץ אילת ולחשיפתה. נצא לסיור רגלי בחוף הדרומי ונשמע הרצאות: על שינויים אקלימיים והשפעתם על המערכות הטבעיות, על העתקת אלמוגים ושיקומם לאור פיתוח התשתיות במפרץ אילת, ועל העצמת חוויית הביקור בשמורת האלמוגים. כמו כן נתוודע לחיכוכים בין האדם לסביבה הימית. נסיים בשנירקול מודרך ובו תיחשפו לנפלאות הטבע התת-ימי.

נפגשים בשעה 9:00 במבואת הכניסה לשמורת טבע חוף האלמוגים
סיום משוער בשעה 16:00
מחיר: 120 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
www.parks.org.il | *3639 | בן אדם למקום

צילום: אסף זבולוני

צילום: דורון לוי

רשות הטבע והגנים

בית גוברין - עיר בני החורין ומראשה

בהדרכת צבי פיש

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום שני 21.2.2022, יום שלישי 8.3.2022

נתכנס בצל התאנה בעיר בני החורין ונפתח בסקירת רקע על הערים הקדומות מראשה ואליותרופוליס, הלוא היא עיר בני החורין. נשמע על תוכנית הפיתוח וההמסרה ונסייר בנקודות העניין באתר: האמפיתיאטרון, הכנסיה הצלבנית, בית המרחץ הרומי וחורשת המשחקים, ונתבל בסיפורים מאחורי הקלעים. משם נמשיך לעיר הקדומה מראשה. נבקר במערותיה הקרירות והנעימות - בקולומבריום, בבית הבד, במערכת המבוך ובמערה הצידונית - ומשם נמשיך ברגל בשביל הפריחה למערות הפעמון דרך כנסיית סנט אנה.

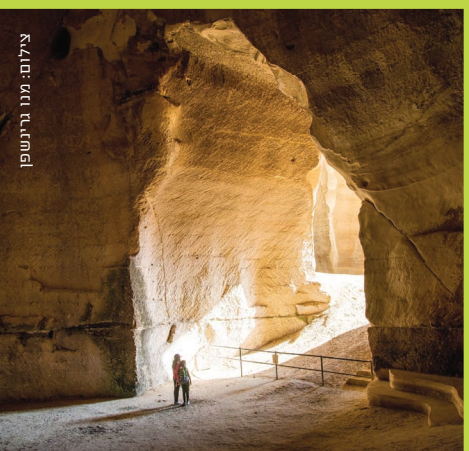
נפגשים בשעה 8:00 בגן לאומי בית גוברין - מתחם עיר בני החורין

סיום משוער בשעה 16:30 במערות הפעמון

מחיר: 100 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:

www.parks.org.il | *3639 | בן אדם למקום

רשות הטבע והגנים

תל דור - כשהעבר פוגש את ההווה

בהדרכת ד"ר שולי ירקוני

השתלמות מורי דרך (מוכר לחידוש רישיון)

יום שני 21.3.2022

סיור היכרות עם הגן הלאומי החדש תל דור שנפתח השנה! הסיור יתחיל במבואה החדשה. נשקיף על הים ועל הלגונות, שהיוו נמל טבעי והפכו את דור לעיר נמל משגשגת, ונשמע על השמורה הימית וחשיבותה. נסייר בשביל הרכס עד התל ונתוודע לממצאים האחרונים של החפירות. נעלה אל השביל המונגש המשקיף על הים ונסיים במוזאון המזגגה. נפגוש את אוצרת המוזאון ובעזרתה נכיר מקרוב את הממצאים המרהיבים מהחפירות הארכאולוגיות שנעשו בים וביבשה בתל דור ובסביבתה.

נפגשים בשעה 9:00 במבואת הכניסה לגן לאומי תל דור
סיום משוער בשעה 14:30 במוזאון המזגגה
מחיר: 120 ש"ח

להרשמה ולפרטים נוספים:
בן אדם למקום | www.parks.org.il | *3639

צילום: שרית פלצ'